

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเรียนการสอนศิลปะศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)ให้ความสำคัญต่อพัฒนาการของนักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียน การสอนที่จะช่วยให้พัฒนาความรู้สึกต่างๆในการมองเห็นความสวยงามและสังเกตธรรมชาติสิ่งแวดล้อม บอกความรู้สึก สามารถวิจารณ์ผลงานและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีจุดประสงค์การเรียนรู้ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เน้นให้เรียนรู้ในด้านต่างๆ ในการบอกความหมาย หลักการ วิธปฏิบัติ งาน ปฏิบัติงานและปรับปรุงแก้ไขได้ นำเสนอความคิดของตนเอง และยอมรับคำแนะนำ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีรสนิยมที่ดี (กรมวิชาการ,2533)และมีหลักการที่ควรก่อให้เกิดพัฒนาการทางด้าน อารมณ์ สติปัญญา ร่างกาย การรับรู้ สังคม สุขทรียภาพ และการสร้างสรรค์ตามหลักทฤษฎี ของ โลเวนเฟล โดยจะมีเนื้อหาหลักในแต่ละหัวข้อเรื่องใหญ่ๆเหมือนกัน คือ 1) มั่นใจในการเคลื่อนไหว จะสังเกตความเคลื่อนไหว ความมั่นใจ ฝึกปฏิบัติการใช้ส่วนต่างๆของร่างกาย จังหวะ การวาดภาพ ระบายสีตามรูปแบบ บอกความรู้สึกในการแสดงออกอย่างมั่นใจและไม่มั่นใจ เลือกกิจกรรมอย่างเสรี เพื่อนำไปทำกิจกรรมต่างๆในการเคลื่อนไหวของร่างกายใช้ในการเล่นเพื่อความเพลิดเพลิน 2) ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน จะสังเกตธรรมชาติแวดล้อม ความรู้สึกชื่นชมความงามในธรรมชาติ นำผลจากการสังเกตที่ดีไปใช้ในการถ่ายทอดความรู้สึกประสบการณ์ต่างๆ การเขียนภาพระบายสี การพิมพ์ การปั้น 3) สนุกกับจินตนาการ สังเกต ฟัง เคลื่อนไหว เขียนภาพระบายสีจากนิทาน ออกแบบสร้างสรรค์วัตถุ รับรู้ความงาม ความไพเราะ สนุกสนานอย่างอิสระเสรี สามารถเล่นกับผู้อื่นได้

ในการเรียนการสอนปัจจุบัน แม้ว่าหลักสูตร จะเน้นจัดการศึกษา 1) ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 2) มุ่งปลูกฝังและสร้างลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน 3) เน้นกระบวนการเรียนรู้ 4) การส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ 5) การประเมินผลการเรียนรู้ แต่ในปัจจุบันส่วนใหญ่ในการเรียน การสอนครูก็ยังเป็นศูนย์กลางอยู่ (วุฒิ วัฒนสิน,2542) ดังนั้นครูควรจะเป็นผู้แนะนำ ช่วยเหลือ ร่วมคิดร่วมทำ สร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางมากกว่านี้ โดยจะ เน้นลักษณะการจัดการจัดการเรียนการสอน เช่น ให้เด็กค้นพบความรู้ด้วยตนเอง ครูเป็นผู้ช่วย เหลือแก้ปัญหา ในยามจำเป็น ให้เด็กมีบทบาทในการเรียนรู้ โดยครู จะจัดหลักการให้ได้ผลในการ

เรียนดี มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ แสดงออกอย่างอิสระเสรี ประเมินผลโดยการวิจารณ์งานร่วมกัน อย่างมีเหตุผล ให้เรียนรู้กระบวนการควบคู่กับผลงาน ให้เกิดความตั้งใจในการทำงาน รัก ห่วงแหน ผลงานตน นำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน โดยกิจกรรมต่างๆที่สนุกสนานและหลากหลาย แปลกใหม่ โดยในการเล่นที่ดี คือ การพัฒนาชีวิตและสังคมของเด็ก ทุกเพศ ทุกวัย โดยไม่ต้องการ การแข่งขัน หรือมุ่งหวังเอาชนะใคร(เลิศ อานันท์นะ,2535) และการเรียนรู้จะเกิดขึ้นด้วยการลงมือ กระทำ(Learning by Doing)ตามหลักปรัชญาของ จอห์น ดิวอี้

การเรียนการสอนศิลปะในระดับประถมศึกษาในช่วงเวลาที่ผ่านมา มุ่งเน้นกิจกรรมศิลปะ ปฏิบัติเป็นหลัก ส่วนสุนทรียภาพที่เป็นเป้าหมายสำคัญในแขนงวิชานี้ ที่มุ่งหวังให้เกิดขึ้นในตัวของผู้ เรียนยังไม่ได้มีการวางแผนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เป็นเพียงสิ่งที่คาดหวังว่าจะเป็นผลพลอยได้จากการเรียนการสอนศิลปะปฏิบัตินั้น (มะลิฉัตร เอื้ออานันท์,2530)

กิจกรรมศิลปะที่จัดให้เด็กในชั้นเรียน ควรเป็นกิจกรรมที่เน้นความสนุกสนาน ไม่ยากจนเกินไป ผลงานสำเร็จออกมาควรสวยงามแปลกตา ไม่ต้องใช้ฝีมือมาก ปฏิบัติสำเร็จในเวลาไม่นานนัก ไม่ต้องให้เป็นการบ้าน การจัดกิจกรรม ควรจะให้คุณค่าในประสบการณ์เรียนรู้ พัฒนาอุปนิสัย ทัศนคติ ความคิด และรูปแบบพฤติกรรม เรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง และสภาพแวดล้อม

วีรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์(2531) ได้อธิบายถึงลักษณะเด็กแต่ละระดับชั้นว่า มีความแตกต่างใน ความต้องการแสดงออกและความสนใจไว้ดังนี้

ลักษณะเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่1 และ 2 ชอบที่จะใช้มือปฏิบัติงานด้วยตนเอง การ ที่เด็กได้มีโอกาสแสดงออกอย่างอิสระตามความสนใจ ก็จะเป็นการช่วยให้เด็กได้มีความเพลิดเพลิน สนุกสนานในการสร้างสรรค์ เด็กชอบการเล่นที่เป็นการพักผ่อน สนุกสนาน และเป็นการแสดงความ สามารถของตน ชอบและสนใจในสิ่งที่เป็นประสบการณ์ใหม่ๆ รวมทั้งต้องการแสดงออกเพื่อให้ทุก คนยอมรับในความเป็นสมาชิกของกลุ่ม

เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่3 และ 4 ความเจริญทางร่างกายมีความคล่องตัวและมีความมั่นใจขึ้น โดยเฉพาะความสามารถในการใช้สายตา และมือ ได้ประสานสัมพันธ์กันดีขึ้น ความเจริญในส่วนกล้ามเนื้อส่วนอื่นดีขึ้น สามารถสร้างสรรคงานที่มีรายละเอียดได้มากขึ้น โดยเฉพาะการเขียนภาพคนมักจะทำงานในกลุ่มที่เป็นเพศเดียวกัน ระยะเวลาของความสนใจนานขึ้น กว่าเดิม มีความสนใจในสิ่งแวดลอมมากขึ้น

เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ความรับผิดชอบของเด็กวัยนี้สูงขึ้น มีความเข้าใจในสิ่งที่ถูกและผิดมากขึ้นชอบสร้างสรรค์งานตามความสนใจของตนเอง มีการแสดงออกสัมพันธ์กับอารมณ์และความเจริญทางร่างกาย มีความแม่นยำในการปฏิบัติงานดีขึ้น มีความพอใจและความสุขในการทำงานเป็นกลุ่มร่วมกับเพื่อนๆมีระยะเวลาของการทำงานมากขึ้น

โลเวนเฟลด์(Lowenfeld,1975) ได้ศึกษาพัฒนาการทางศิลปะของเด็ก โดยแบ่งเป็น 6 ขั้นตอน

1. ขั้นขีดเขียน (Scribbling Stage) 2-4 ปี "The Beginnings of Self-Expression"
2. ขั้นก่อนสัญลักษณ์ (Pre-schematic Stage) 4-7 ปี "Representational Attempts"
3. ขั้นสัญลักษณ์ (Schematic Stage) 7-9 ปี "The Achievement of a Form Concept"
4. ขั้นเกาะกลุ่ม (The Gang Age) 9-12 ปี "The Dawning Realism"
5. ขั้นก่อนวัยรุ่น (The Pseudo-Naturalistic Stage) 12-14 ปี "The Age of Reasoning"
6. ขั้นวัยรุ่น (Adolescent Art High School) 14-17 ปี "The Period of Decision"

ในการศึกษาระดับประถมศึกษา นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 อายุ 7-9 ปี จะอยู่ในขั้นสัญลักษณ์ (The Schematic Stage) และ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 อายุ 9-12 ปี ขั้นเกาะกลุ่ม(The Gang Age)

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เด็กวัยนี้ ใช้สัญลักษณ์แทนการวาดวัตถุเพื่อแสดงความคิดความรู้สึกได้มาก เขาสามารถวาดวัตถุต่างๆมาสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เจิงเหตุผลมากขึ้น เช่น คนอยู่บนต้นไม้ สุนัขอยู่บนถนน การให้รายละเอียดของภาพ ทำได้มากขึ้น การให้ตนเองเป็นศูนย์กลาง(Egocentric)ได้พัฒนาขึ้นทำให้เด็กมีความเป็นส่วนตัวสูงขึ้น(High Individualized) การวาดคนมักไม่ค่อยหันหน้าเข้าหากัน วาดตาจากจุดเป็นวงกลม ปากก็จะเพิ่มเส้นคู้ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวเองกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

การวาดภาพของเด็กนี้มักจะให้ความสำคัญกับ 1 เส้นฐาน(Base Line)คือการเริ่มต้นโดยใช้เส้นฐานรองรับรูปต่างๆ ตลอดจนใช้ขอบกระดาษ ในการรองรับแสดงให้เห็นว่าเด็กเริ่มเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างตัวเด็กกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น 2 ภาพสิ่งของที่อยู่ภายในสามารถมองเห็นได้คือภาพโปร่งใส หรือ เอกซ์เรย์ (X-Ray Picture) เป็นการวาดให้ปรากฏสิ่งที่เห็นแสดงรายละเอียดต่างๆภายใน เช่น ภาพในบ้านจะเห็นสิ่งของเครื่องใช้ทุกชิ้น แสดงให้เห็นว่า เด็กตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมโดยอาศัยอารมณ์ของตนเองเป็นสำคัญ และ 3 การวาดภาพมีเส้นพับกลาง คือ การเขียนภาพที่เด็กใช้เส้นฐานสองเส้นที่ขนานกับรูปต่างๆ จะอยู่บนเส้นฐานของแต่ละด้าน ภาพเหล่านี้จึงเป็นถนนหนทาง มีบ้านเรือนสองฟากทาง และต้นไม้อยู่สองฟากแม่น้ำเป็นต้น และในการวาดมี

การให้สีเป็นธรรมชาติ มากขึ้น โดยมักจะมีคำถามเสมอว่า หนูจะมีสีอะไร ต้องฟ้าสีอะไร เป็นต้น โดยในชั้นประถมศึกษาปีที่1 จะแสดงออกเรื่องราวประสบการณ์ โดยมีตนเองเป็นหลักในการแสดงออก วาดสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว บ้าน กล้ามเนื้อไม่สัมพันธ์กันกับสายตา ควรให้กิจกรรมอื่น ๆ มีส่วนในความสนใจ รักษาความสะอาด รับผิดชอบ ปลุกฝังความรู้สึกทางสุนทรีย์ภาพและการวิจารณ์งาน ในชั้นประถมศึกษาปีที่2 จะมีทักษะที่ดีขึ้น ประสบการณ์เรื่องราวในโรงเรียนมีมากขึ้นในงาน พอใจและสนุกในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ภูมิใจเมื่อผลงานตัวเองได้รับการชมเชย ควรให้รู้จักใช้เหตุผล และรับความรู้สึกของผู้อื่นด้วย ในการปรับปรุงตนเองต่อไป ชั้นประถมศึกษาปีที่3 จะมีประสบการณ์ทั้งที่บ้าน โรงเรียนและสิ่งแวดล้อมต่างๆมากขึ้น สามารถทำกิจกรรมและแสดงออกได้ดี และนานขึ้น นำความรู้ในวิชาอื่นๆมาใช้และใช้วิชาศิลปะในวิชาอื่นๆด้วย มีความสนใจในด้านต่างๆทั้งหญิงและชาย ควรส่งเสริมความรู้ในด้านอื่นๆประกอบด้วย เช่น หน้าที่ การมีระเบียบวินัย การเคารพกฎจราจร

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่4-6 จะอยู่ในชั้นเกาะกลุ่ม โดยที่จะอยู่ในวัยที่จะพัฒนาเข้าสู่ช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างวัยเด็กกับวัยรุ่น การแสดงออก และการตอบสนองต่อสิ่งรอบตัว เป็นไปอย่างธรรมชาติแห่งความเป็นจริงมากขึ้น เนื่องจากเป็นวัยที่มีบุคลิกเด่นที่พบว่า ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคม สังคมซึ่งมีสถานะเดียวกับเขา เด็กวัยนี้ จะสามารถทำงานเป็นกลุ่มได้ดีกว่าทำงานคนเดียว อีกทั้งมีพลังอำนาจกว่าการทำงานคนเดียว โดยเด็กวัยนี้พัฒนาขึ้นจนเป็นอิสระจากผู้ใหญ่ ด้วยการเรียนรู้สังคมของเด็ก เนื่องจากความสนใจที่แตกต่างกันของเด็กหญิงและเด็กชาย โดยจะมีความแตกต่างกัน เด็กชายจะรวมกลุ่มออกไปเล่นกีฬา เด็กหญิงจะสนใจเสื้อผ้าสวยๆ จับกลุ่มเพื่อนคุยเรื่องรักๆใคร่ๆและจะสนใจเด็กชายที่อายุมากกว่า โดยสิ่งต่างๆเหล่านี้เป็นอิสระทางสังคม ที่มักจะขัดแย้งระหว่างความประสงค์ของพ่อแม่ หรือผู้ใหญ่ที่ยังอยากให้เด็กได้อยู่ในบังคับบัญชา ผู้ใหญ่ส่วนมากจึงเห็นเรื่องเหล่านี้ไม่เหมาะสมไม่ควร เข้าไปก้าวก่าย แม้ว่าครูจะเข้าใจ แต่ส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจในพัฒนาการทางด้านต่างๆของเด็ก และไม่สนใจต่อกิจกรรมอื่นๆของเด็ก

ความเป็นอิสระทางสังคมนี้ แทนที่จะได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่ผู้ปกครอง ในการรวมกลุ่มทำกิจกรรมอย่างกระตือรือร้นนั้น มักจะเป็นการต่อต้าน ขัดขวาง และควบคุมความประพฤติในทางการบังคับเสียมาก

การสร้างงานศิลปะ ก็จะสามารถให้รายละเอียด เช่น ความแตกต่างทางเพศ เสื้อผ้า เป็นต้น พวกเขาจะพัฒนาความรู้จากการมอง การวาดภาพจึงมีได้เน้นให้เกิดจริง และการบิดเบือนสิ่งต่างๆ เพื่อแสดงอารมณ์ของเขาอีกต่อไป เขาจะค่อยๆลดการเน้นเกินจริง มาเน้นเรื่องราวและรายละเอียดของภาพแทน เด็กหญิงมักเจาะจงวาดม้าวิ่ง อันเป็นการใส่ความรู้สึกลงไปในรูปแบบๆ ซึ่งเป็น

สัญลักษณ์ของความอิสระเสรี ส่วนเด็กชายสนใจรถยนต์ พวกเขาจะคิดว่าพวกเขาเป็นรถยนต์เสียเอง ขณะวาดเขาก็จะทำเสียงรถไปด้วย เด็กวัยนี้หาทางออกทางอารมณ์และจิตวิทยาด้วยการสร้างภาพเหล่านั้นขึ้นมาทดแทน การใช้สีของท้องฟ้าแตกต่างจากสีฟ้าของแม่น้ำ และสีเขียวของต้นไม้แตกต่างจากสีเขียวของต้นหญ้า เป็นต้น

กรมวิชาการ(2533)ได้กล่าวว่า รายวิชาศิลปะศึกษามุ่งเน้นให้เกิดคุณลักษณะต่างๆที่จำเป็นส่งเสริมทัศนคติที่ดี ค้นคว้าต่อไป ควรเล่นวิธีแนวคิดให้เกิดความน่าสนใจ แนวคิดทฤษฎีและปฏิบัติ นำเสนออย่างย่อ และให้ง่ายในการเข้าใจ มีความประณีตทั้งการใช้ถ้อยคำ การดำเนินเรื่อง และคุณภาพของการจัดหน้า และภาพประกอบ ประกอบด้วยตัวอย่าง งานศิลปะท้องถิ่น และของชาติที่สื่อให้เข้าใจความงามของศิลปะ กิจกรรมที่เสนอแนะควรเอื้อต่อการแสดงออกเป็นขั้นตอน

ในการเรียนการสอนศิลปะศึกษาของไทย มีปัญหาอยู่หลายประการ เช่น กิจกรรมศิลปะถูกจัดตารางเรียนไว้ในชั่วโมงที่ไม่ใครจะสำคัญนักเพราะในระดับนักบริหาร อาจจะได้คิดว่ากลุ่มวิชาอื่นมีความสำคัญมากกว่า โรงเรียนบางแห่งไม่มีห้องศิลปะโดยเฉพาะ บางแห่งครูประจำชั้นทำหน้าที่สอนเด็กในชั้นทุกวิชา รวมทั้งศิลปะด้วย โดยใช้คู่มือครูสอนกันไปตามหลักสูตรที่วางไว้ เด็กๆก็เรียนไปตามหลักสูตรดังกล่าว ผลก็คือวิชาศิลปะที่ออกมาก็เป็นเพียงคะแนนที่ปรากฏให้เห็นว่าผ่านหรือไม่ผ่านแต่ไม่ค่อยจะมีการประเมินผลในเชิงวิเคราะห์วิจัยว่า เด็กได้พัฒนาชีวิตในส่วนลึกซึ่งไปมากน้อยเพียงใด ไพโรจน์ พวงมณี(2540)ได้กล่าวถึง กิจกรรมศิลปะ ว่านับเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการสังสมประสบการณ์ ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเทคนิควิธีการในการปฏิบัติกิจกรรม และส่งเสริมให้เกิดรสนิยมเกี่ยวกับความงามได้เป็นอย่างดี การนำเสนอกิจกรรมจะต้องคัดเลือกกิจกรรมที่มุ่งเน้นถึงความหลากหลายในรูปแบบของเนื้อหา และกรรมวิธีในการปฏิบัติต้องมีความท้าทาย ความสามารถทางความคิด และสามารถใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่างๆได้เป็นอย่างดี จุดสำคัญในการคัดเลือกกิจกรรมศิลปะ คือ ต้องพิจารณาถึงเป้าหมายและความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรศิลปะศึกษา หลักการทางด้านจิตวิทยา วุฒิภาวะวัย และความพร้อมในด้านต่างๆของผู้เรียนโดยลักษณะของกิจกรรมต้องแสดงถึงระดับความยากง่ายที่เหมาะสมกับผู้เรียนในการนำมาฝึกทักษะการปฏิบัติ และการแก้ไขปัญหาในการสร้างสรรค์

ศักดิ์ศรี ปาณะกุล(2523)กล่าวว่า หนังสือเรียนเป็นสื่อการสอนที่สำคัญในการเรียนการสอน ทั้งครูและนักเรียนจำเป็นต้องใช้เนื้อหาในการเรียนการสอน หลักสูตร และกิจกรรมปฏิบัติจากหนังสือเรียนเป็นสื่อกลางระหว่างครูและนักเรียน หนังสือเรียนทำให้ครูเข้าใจในขอบเขตเนื้อหาวิชา จัดระเบียบและแนะแนวทางการสอนของครู ให้บรรลุได้ตามวัตถุประสงค์ของวิชานั้นๆ หนังสือเป็นเครื่องมือในการเรียนที่สำคัญในทุกๆวิชา และแม้ว่าการพัฒนาทางเทคโนโลยีก้าวไปไกล

การใช้หนังสือเรียนยังเป็นที่ใช้อย่างกว้างขวางและแพร่หลาย ในท้องที่ห่างไกล ครูผู้สอนสามารถ กำหนดกิจกรรม จัดเนื้อหา เตรียมการสอน และนักเรียน สามารถศึกษาค้นคว้า เตรียมการเรียน การสอนล่วงหน้า ทบทวนตามลำพัง แบบเรียนจึงมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้การศึกษาสำเร็จผลดัง มุ่งหมาย แบบเรียนที่ดีจะช่วยเสริมบทเรียนให้ครูได้ และช่วยให้นักเรียนเรียนดีขึ้น มีสติปัญญา เฉียบแหลม เกิดความคิดสร้างสรรค์ ช่วยผ่อนแรงครูในการสอน

ธวัช ตราชู (2532)กล่าวว่า ในวิชาศิลปะตำราเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ต้องใช้ทั้งการเรียนด้าน เนื้อหา และการปฏิบัติควบคู่ไปด้วย คือ การเขียนภาพระบายสี การปั้นและแกะสลัก การพิมพ์ เป็นต้น ทั้งประสบการณ์ความรู้จากแหล่งอื่นๆและแนวทางจากภาพประกอบในหนังสือเรียนที่ดี พิมพ์ประกอบไว้

ไกรยุทธ อีระทยาสินันท์(2528)ได้กล่าวว่า ตำราเรียน เป็นหนังสือที่รวบรวมและอธิบายหลัก การและทฤษฎีต่างๆที่จัดเป็น สารมาตรฐาน สำหรับรายวิชาหรือแขนงวิชาหนึ่ง ตำราเรียนมีคุณ สมบัติลักษณะหนึ่ง เป็นการเฉพาะ ไม่ใช่หนังสืออะไรก็ได้ที่อาจารย์ผู้สอนนำมาใช้ประกอบการ เรียนการสอน และมาตรฐานตำรา แบ่งเป็น รูปแบบของการนำเสนอเรื่องราว และวิธีการนำเสนอ คือ ส่วนต้น ส่วนเนื้อหา และส่วนท้ายเล่ม และรูปแบบของเนื้อหาสาระ มีองค์ประกอบคือ ความ ถูกต้อง ความครอบคลุม ความลึกซึ้ง ความมีเอกภาพ และความเข้าใจง่าย

หนังสือเรียนศิลปะศึกษาเป็นสื่อที่มีความสำคัญสำหรับครูในการนำมาใช้เป็นเครื่องมือ ประกอบการเรียนการสอน จึงมีสำนักพิมพ์ผลิตขึ้นมาเป็นจำนวนมาก ในต่างประเทศจึงมีชื่อเรียกได้ หลายลักษณะ คือ Art Education Textbook, Art Textbook, Artbook, Journals โดยมีการเรียบ เรียงให้สอดคล้องกับหลักสูตรการเรียนการสอนศิลปะศึกษา Discipline Based Art Education (DBAE)(ไพโรจน์ พวงมณี,2540)

ธีระศักดิ์ อัครบวร (2514)ได้อ้างคำกล่าวเจมส์ ดับบลิว บราวน์ ว่า

- 1 แบบเรียนเป็นอุปกรณ์ราคาถูก ใช้ได้นานตามต้องการ
- 2 เป็นที่ยอมรับว่าเป็นอุปกรณ์ช่วยการศึกษารายบุคคลได้ดี เรียนซ้ำอีกกี่ครั้งก็ตาม ต้องการ และครูสามารถมอบหมายงานได้ตามเนื้อหา
- 3 แบบเรียนช่วยสร้าง และส่งเสริมกิจกรรมการเรียนให้มีประสบการณ์การอ่าน และใน แบบเรียนมีคตินิยมใหม่ๆ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเขียนไว้ในแบบเรียนนั้นๆ

4 แบบเรียนช่วยให้นักเรียนเรียนรู้วิธีการศึกษา เป็นแหล่งหลักฐานและช่วยแก้ปัญหาต่างๆให้เด็กได้ ถ้าสำหรับครูนั้น แบบเรียนช่วยปรับปรุงทักษะของครู เพราะ แบบเรียนเขียนขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญหรือครูที่มีประสบการณ์มากๆ ผู้เป็นครูจะได้ประโยชน์

ศักดิ์ศรี ป่าณะกุล(2521)ได้กล่าวว่าแบบเรียนมีความสำคัญมากขึ้นเรื่อยๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ แบบเรียนเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในการเรียนการสอน ทั้งนี้เพราะแบบเรียนเป็นพื้นฐานและเป็นแนวทางในการเรียนการสอน เป็นแหล่งสาระรายละเอียดต่างๆสำหรับครูและนักเรียน เป็นข้อมูลน่าเชื่อถือ เพราะผู้แต่งต้องมีความรู้ด้านนั้นๆเป็นอย่างดี แบบเรียนจึงเป็นแหล่งรวบรวมความรู้ต่างๆ มีอุปกรณ์ต่างๆ รูปภาพ กิจกรรม แบบฝึกหัด บทสรุป และสิ่งต่างๆที่บรรจุไว้ในแบบเรียน นับว่าเป็นเครื่องมือและอุปกรณ์ในการสอนที่เป็นประโยชน์มากสำหรับครูทุกคน เพราะครูสามารถนำไปใช้ในการตั้งจุดมุ่งหมายในการสอน และนำไปใช้มอบหมายให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกหัด ให้นักเรียนอ่านเพื่อเตรียมตัว และนำไปอ้างอิงได้

ไพโรจน์ พวงมณี (2540)กล่าวว่า บทบาทของแบบเรียนตามที่กล่าวมา แบบเรียนเป็นอุปกรณ์การสอนที่รวบรวมเนื้อหาวิชาในการเรียนการสอน ตลอดจนจุดมุ่งหมายของการเรียน และช่วยแนะนำกิจกรรม รวมทั้งโครงการสอนของครู ที่จะช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ มีเหตุผล สามารถสรุปเป็นความจริงด้วยตนเองได้ว่า ทฤษฎีที่เรียนมาเป็นความจริงหรือไม่ นอกจากนี้ยังเป็นสิ่งที่ช่วยสื่อความหมายให้ครูและนักเรียนเข้าใจเนื้อหาในเรื่องเดียวกันได้ตรงกัน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปและประสบผลสำเร็จ และจากทัศนของนักการศึกษาและนักวิชาการ สรุปได้ว่า หนังสือเรียน คือ หนังสือหรือสิ่งพิมพ์ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรและคำอธิบายรายวิชา การเรียบเรียงครอบคลุมหัวข้อเชิงวิชาการ เนื้อหามีความเหมาะสมกับวัยและระดับชั้น ภาพประกอบและการออกแบบจัดวางมีความน่าสนใจ ผ่านการตรวจพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้นๆ แบบเรียนยังมีความต้องการคุณภาพด้านเนื้อหาและวิชาการในแบบเรียนและคุณภาพด้านการจัดทำรูปเล่มของแบบเรียน โดยในโรงเรียนบางแห่งยังใช้แบบเรียนเอกชนที่ไม่ได้คุณภาพเพียงพอ เพราะกระดาษไม่พิมพ์ พิมพ์ไม่พอจำหน่าย ออกช้ากว่ากำหนด ไม่ทันสมัย ไม่มีการเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมอยู่เสมอ และครูมักใช้เล่มเดียวสอนจนจบและเรียงไปตามหน้า ไม่มีการปรับปรุง เพิ่มพูนความรู้ใหม่ๆ ควรให้แบบเรียนเป็นเครื่องมือที่จะช่วยเหลือ มิใช่เป็นหลักสูตรที่จะยึดหลักสมบูรณในการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียวอย่างคับแคบ ครูผู้สอนไม่ควรยึดเล่มใดเล่มหนึ่งในการสอน เพื่อสำรวจความถูกต้องและได้ประโยชน์ในการเรียนการสอน ควรปรับเนื้อหาจากสิ่งแวดล้อมต่างๆในปัจจุบันมาปรับใช้ด้วย ครู ควรมีความรู้ในการจัดทักษะและประสบการณ์ในการใช้แบบเรียน ให้นักเรียนได้ใช้ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ ครูควรมีหลักการพิจารณาลักษณะต่างๆของแบบเรียนที่ดี เพื่อการเลือกใช้ ครูควรศึกษาคู่มือครูประกอบด้วย

ดังนั้น คุณภาพของแบบเรียนมีความสำคัญมาก ยิ่งในวิชาศิลปะศึกษาที่เนื้อหาลือแบบเรียนจึงเป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าอย่างยิ่งในการเป็นพื้นฐานสำหรับการพัฒนาทักษะในการอ่านของนักเรียน ซึ่งจะเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาและเรียนรู้สิ่งต่างๆต่อเนื่องกันไปไม่มีที่สิ้นสุด และสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม(ศักดิ์ศรี ปาณะกุล,2521) ในการเรียนการสอนวิชาศิลปะศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา ครูส่วนใหญ่ยังไม่มี ความชำนาญและความสามารถในการสอนในด้านต่างๆอย่างเพียงพอ จึงอาศัยแบบเรียนเป็น สำคัญที่จะช่วยลดภาระของครูและเป็นบรรทัดฐานที่จะให้ความรู้แก่นักเรียน โดยครูจะถือว่าแบบเรียนเป็นตัวแทนหลักสูตร จะสอนเนื้อหาได้ครบหลักสูตร ก็สอนให้ครบทุกหน้า ครูยึดมั่นหนังสือมากเพราะเชื่อว่าผ่านการตรวจสอบมาแล้ว และให้ความรู้แก่นักเรียนจากแบบเรียนโดยไม่คำนึงการ จัดกิจกรรมหากการเรียนและกิจกรรมการสอนมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และจะเป็นแนวทางหลัก จึงควรที่จะมีการตรวจสอบ ปรับปรุง และมีการวางระบบระเบียบในการวางเนื้อหาและกิจกรรมให้ดีพอ อย่างระมัดระวัง สามารถปรับใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ได้ เสริมให้เกิดการเรียนรู้ และเข้าใจในศิลปะด้วย

เวทินทร์ เขียนมี (2537)กล่าวว่า ในหนังสือเรียนวิชาศิลปะศึกษา จากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมา นักการศึกษาหลายท่านต่างให้ความเห็นว่าแบบเรียนของไทยยังต้องปรับปรุงอีกมาก ทั้งทางกระทรวงศึกษาธิการไม่พิมพ์แบบเรียนในวิชาศิลปะศึกษา ทมวดีวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย (ส.ล.น.)รวมทั้งวิชาจริยศึกษา พลศึกษา ลูกเสือเนตรนารี(ยุวกาชาด))นักเรียนจึงเลี้ยวมาใช้หนังสือเสริมการเรียนแทนแบบเรียน ซึ่งเน้นการท่องเที่ยวและการทำแบบฝึกหัดมาก และการปฏิบัติจะเป็น การให้ลอกภาพในหนังสือเรียนและทำได้ครั้งเดียวเนื่องจากการทำกิจกรรมและข้อสอบลงในหนังสือเรียน เป็นการมุ่งทางธุรกิจของทางผู้พิมพ์เอกชน และเด็กรุ่นต่อไปจึงต้องซื้อใหม่ทุกปี

ความสำคัญของหนังสือเรียนศิลปะศึกษา สามารถแบ่งองค์ประกอบของหนังสือเรียนศิลปะศึกษาออกเป็น6ด้านดังนี้

1. ด้านความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรศิลปะศึกษา
2. ด้านเนื้อหา
3. ด้านกิจกรรม
4. ด้านภาพประกอบ
5. ด้านภาษาเขียน
6. ด้านการออกแบบจัดวางรูปเล่ม (ไพโรจน์ พวงมณี,2540)

กรมวิชาการ(2533)มีแนวการตรวจข้อการเรียนการสอนในด้านการตรวจหนังสือเรียน
ซึ่งจะตรวจในเกณฑ์พิจารณาต่าง ๆ ดังนี้

1.ด้านเนื้อหา

1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์และคำอธิบายรายวิชาตามหลักสูตร

1.2 ไม่ขัดต่อความมั่นคง ความสงบเรียบร้อยของชาติ และไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงามของ
ประชาชน

1.3 ถูกต้องตามหลักวิชา

1.4 ยากง่ายเหมาะสมกับระดับชั้น

2.ด้านการใช้ภาษา

2.1 ถูกต้องชัดเจน

2.2 ใช้ศัพท์เฉพาะ(ถ้ามี)ถูกต้อง

3.ด้านกิจกรรมประกอบการเรียน

3.1 เหมาะสมกับเนื้อหา

3.2 สอดคล้องกับจุดประสงค์ของบทเรียน

4.ภาพ ตาราง แผนภูมิ แผนที่(ถ้ามี)

4.1 ถูกต้องตามหลักวิชา

4.2 สอดคล้องกับเนื้อหา

หลักเกณฑ์ ลักษณะของหนังสือเรียน ต้องเป็นหนังสือ ตามรายวิชาที่ระบุในหลักสูตร เนื้อหา
สาระกิจกรรมการเรียนการสอน ในหนังสือเรียน ต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์และคำอธิบายที่
กำหนดไว้ในแต่ละรายวิชาของหลักสูตร

จากการวิเคราะห์หลักสูตร วิชาศิลปศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่1 เนื้อหาไม่มุ่งเน้นให้เกิด
การเรียนรู้ทางคุณค่าสุนทรีย์ทางศิลปะที่เป็นหัวใจหลัก แต่มุ่งเน้นทางการปฏิบัติงานมากกว่า
และสภาพการจัดการเรียนการสอนครูผู้สอนวิชาศิลปศึกษาส่วนใหญ่ต้องใช้ครูที่สอนได้ทุกวิชา ครู
สอนศิลปะระดับประถมศึกษา อาจสอนวิชาอื่น ๆ และก็มาสอนศิลปะด้วย สิ่งที่จะช่วยในการเรียน
การสอนบรรลุจุดมุ่งหมายได้ส่วนหนึ่งคือสื่อการเรียนรู้ การสอนศิลปศึกษาในระดับประถมศึกษา
จำเป็นต้องการสื่อการสอนจำนวนมาก แบบเรียน ก็เป็นสื่อหนึ่งในการเรียนการสอนที่จะช่วยครูได้
มาก และถ้าแบบเรียนมีคุณภาพพอ แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าแบบเรียนขาดคุณภาพก็ทำให้ไม่บรรลุ
จุดประสงค์ที่แท้จริง

ธวัช ตราชู(2532) ได้กล่าวว่า ตำราเรียนจัดเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะนำไปสู่สัมฤทธิ์ผลของการศึกษามากขึ้น เพราะวิชาศิลปะศึกษาเป็นรายวิชาที่ต้องการศึกษาทั้งเนื้อหาและการแสดงออกทางด้านฝีมือควบคู่กันไป

เทวินทร์ เอียนมี(2537)ได้กล่าวว่า เนื้อหาโดยสรุปมิได้เน้นเรื่องการนำเสนอกิจกรรมเพื่อให้เด็กเรียนรู้คุณค่าศิลปะ หรือชื่นชมศิลปะเป็นหลักใหญ่ แต่เน้นเรื่องการทำงานกลุ่มและการวางแผนจัดการมากกว่า

ไพโรจน์ พวงมณี(2540)ได้สรุปจากทัศนะของนักการศึกษา ได้ว่า หนังสือเรียนศิลปศึกษาคือ หนังสือเรียนที่มีการรวบรวมแนวความคิด เนื้อหา เทคนิควิธีการที่เป็นข้อเท็จจริง เกี่ยวกับการศึกษาและการสร้างสรรค์งานศิลปะได้อย่างถูกต้อง และเป็นระบบ ทั้งเนื้อหาทางด้านศิลปศึกษา กิจกรรมการสร้างสรรค์งานศิลปะ และ เนื้อหาด้านประวัติศาสตร์ศิลป์ ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหลักสูตร โดยในเนื้อหาทางด้านศิลปศึกษาจึงเป็นเรื่องของกฎเกณฑ์ ทฤษฎี หรือ หลักการเพื่อนำมาใช้ปฏิบัติกิจกรรม โดยมุ่งเน้นถึงความเป็นธรรมชาติของวิชาศิลปศึกษา เนื้อหาจึงมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชีวิต และสิ่งแวดล้อม โดยมีการสอดแทรกให้เห็นถึงความสัมพันธ์ว่า สิ่งแวดล้อมเป็นบ่อเกิดแห่งการสร้างสรรค์งานศิลปะ และในด้านกิจกรรมเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าสำหรับนักเรียนเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ สติปัญญา กิจกรรมศิลปะในหนังสือเรียนศิลปศึกษาจึงควรเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะหลากหลาย ในรูปแบบและเนื้อหาที่สอดคล้องกับสภาพของสังคม เศรษฐกิจ เพื่อให้เกิดทักษะทางความคิด การแก้ปัญหา อย่างเป็นระบบและสามารถนำไปใช้ให้สอดคล้องกับสภาพของชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับวัย และประสบการณ์ของนักเรียนและในงานวิจัย ได้แบ่งด้านเนื้อหาและกิจกรรมโดยมีหัวข้อต่างๆดังนี้

ด้านเนื้อหา

- สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของวิชาศิลปศึกษา
- ครอบคลุมวัตถุประสงค์วิชาศิลปศึกษา
- สอดคล้องกับจิตวิทยาการเรียนรู้และจิตวิทยาพัฒนาการของนักเรียน
- สอดคล้องกับพัฒนาการและความสามารถของนักเรียน
- สอดคล้องกับสังคมและชีวิตประจำวันของนักเรียน
- นำเสนอข้อมูลความรู้ใหม่และทันสมัย
- เนื้อหาเรียบเรียงตามลำดับความสำคัญและความยากง่าย
- เหมาะสมกับประสบการณ์และความรู้ของนักเรียน
- สอดคล้องสัมพันธ์กับพื้นฐานวิชาอื่นๆ

ด้านกิจกรรม

- สอดคล้องกับเนื้อหาบทเรียน
- สามารถยืดหยุ่นในการปฏิบัติ
- กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้
- ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ
- ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์อย่างอิสระ
- ส่งเสริมการอภิปรายและการวิจารณ์
- ส่งเสริมให้มีการพัฒนาสุนทรียภาพทางอารมณ์และสังคม
- ส่งเสริมการพัฒนาทางด้านร่างกาย
- เหมาะสมกับระดับชั้น วัย และประสบการณ์ของนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสำรวจ สภาพและความต้องการของครูศิลปศึกษา เกี่ยวกับการใช้หนังสือเรียนศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 6 ด้านคือ 1) วัตถุประสงค์ 2) เนื้อหาและกิจกรรม 3) วิธีการสอน 4) สื่อ 5) การประเมินผล 6) องค์ประกอบของหนังสือเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการสำรวจ สภาพและความต้องการของครูศิลปศึกษา เกี่ยวกับการใช้หนังสือเรียนศิลปศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

ข้อตกลงเบื้องต้น

แบบสำรวจหนังสือเรียนระดับประถมศึกษาของผู้วิจัย แบบสอบถามครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญทางแบบเรียนศิลปศึกษา และ ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบสอบถามปลายเปิด เป็นที่เชื่อถือได้จากการผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1.สภาพ หมายถึง ลักษณะทั่วไปของครูศิลปศึกษาในการใช้หนังสือเรียนวิชาศิลปศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน กับการเรียนการสอนที่ครูปฏิบัติในปัจจุบัน ทั้งการเลือกใช้หนังสือ และการใช้หนังสือในด้านต่างๆ เช่น ลักษณะรูปเล่ม เนื้อหา กิจกรรม ภาพประกอบ ภาษาและการเขียน

2.ความต้องการ หมายถึง สิ่งที่ครูศิลปศึกษาอยากให้มีและปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นเกี่ยวกับการใช้หนังสือเรียนศิลปศึกษา ทั้งการใช้ในการเรียนการสอน การเลือกใช้หนังสือ คุณภาพของ

หนังสือเรียนศิลปศึกษาในด้านต่างๆ เช่น ลักษณะรูปเล่ม เนื้อหา กิจกรรม ภาพประกอบ ภาษา และการเขียน และความเห็นในลักษณะต่างๆของหนังสือเรียนวิชาศิลปศึกษาที่ดี

3.ครูศิลปศึกษา หมายถึง ครูผู้สอนวิชาศิลปศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ที่เลือกใช้และใช้หนังสือศิลปศึกษาระดับประถมศึกษา ในด้านต่างๆ เช่น ลักษณะรูปเล่ม เนื้อหา กิจกรรม ภาพประกอบ ภาษาและการเขียน และบอกถึงสภาพและความต้องการในการใช้หนังสือเรียนวิชาศิลปศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

4.การใช้หนังสือเรียนวิชาศิลปศึกษา หมายถึง การใช้หนังสือเรียนวิชาศิลปศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา ของครูศิลปศึกษาในปัจจุบัน เกี่ยวกับการเรียนการสอนด้านต่างๆ 6 ด้านคือ 1) วัตถุประสงค์ 2) เนื้อหาและกิจกรรม 3) วิธีการสอน 4) สื่อ 5) การประเมินผล 6) องค์ประกอบของหนังสือเรียน

5.หนังสือเรียนศิลปศึกษา หมายถึง หนังสือเรียนวิชาศิลปศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาที่พิมพ์และวางจำหน่าย และครูศิลปศึกษาใช้อยู่ในปัจจุบัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1.ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งต่างๆโดยเริ่มจากวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง หลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ.2521(ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) บทความ เนื้อหาในหนังสือต่างๆที่เกี่ยวข้อง กับการสำรวจหนังสือเรียน และการเรียนการสอนศิลปศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษา

2. กลุ่มตัวอย่างประชากรคือ ครูศิลปศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา ที่สอนอยู่ในโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร

3. รวบรวมข้อมูล โดย สำรวจหนังสือเรียนศิลปศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา ที่มีอยู่ในปัจจุบันในองค์ประกอบด้านต่างๆตามหลักการตรวจพิจารณาหนังสือเรียนของกรมวิชาการ คือ

3.1.ด้านเนื้อหา

- สอดคล้องกับจุดประสงค์และคำอธิบายรายวิชาตามหลักสูตร
- ไม่ขัดต่อความมั่นคง ความสงบเรียบร้อยของชาติ และไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงามของประชาชน
- ถูกต้องตามหลักวิชา
- ยากง่ายเหมาะสมกับระดับชั้น

3.2.ด้านการใช้ภาษา

- ถูกต้องชัดเจน
- ใช้ศัพท์เฉพาะ(ถ้ามี)ถูกต้อง

3.3.ด้านกิจกรรมประกอบการเรียน

- เหมาะสมกับเนื้อหา
- สอดคล้องกับจุดประสงค์ของบทเรียน

3.4.ภาพ ตาราง แผนภูมิ แผนที่(ถ้ามี)

- ถูกต้องตามหลักวิชา
- สอดคล้องกับเนื้อหา

และข้อมูลในด้านองค์ประกอบของการเรียนการสอนในด้าน 1.วัตถุประสงค์ 2.เนื้อหา 3. กิจกรรม 4.สื่อ 5.การประเมินผล มาประกอบกัน

4.สร้างเครื่องมือในการศึกษา สภาพและความต้องการ และการใช้หนังสือเรียนศิลปศึกษาในการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา จากด้านต่างๆของหนังสือเรียน โดยแบ่งเป็น แบบสัมภาษณ์สถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือเรียนศิลปศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาในด้านต่างๆตามหลักของกรมวิชาการ แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้หนังสือเรียนในการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา และ แบบเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมแบบปลายเปิด

5.แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อช่วยตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 3 ท่าน ซึ่งประกอบด้วยคุณสมบัตินี้

- นักวิชาการทางด้านศิลปศึกษา วุฒิการศึกษาปริญญาโททางด้านศิลปศึกษาขึ้นไปและมีประสบการณ์สอนด้านศิลปศึกษาไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 3 ท่าน

6.นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิไปทดลองใช้ และนำผลไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของการใช้เครื่องมือ

7.นำเครื่องมือไปทดลองใช้จริง นำผลมาสรุปโดยวิเคราะห์ข้อมูลด้านต่างๆ ว่ามีอยู่ในระดับใด หากค่าทางสถิติ แจกแจงผลข้อมูลเป็นตารางและรายงานผลการวิจัยในรูปตารางประกอบความเรียง

8. สรุป อภิปรายผล และ นำเสนอผลการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.เป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงหนังสือแบบเรียนวิชาศิลปศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา
- 2.เป็นข้อมูลในการพัฒนาการใช้หนังสือเรียนศิลปศึกษาในการเรียนการสอนของครูศิลปศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา
- 3.ครูผู้สอนวิชาศิลปศึกษาทั้งที่เรียนมาโดยตรงและไม่เรียนมาโดยตรง สนใจในการเลือกหนังสือแบบเรียน และการใช้หนังสือเรียนวิชาศิลปศึกษา ในด้านต่างๆมากขึ้น